

První soud žalobě vyhověl. Odvolací soud, změniv rozsudek prvního soudu, žalobu z a m í t n u l.

Nejvyšší soud potvrdil rozsudek soudu druhé stolice. Očůvodnění:

Neprávem dovolání upírá žalované jako odkazovnici, jež přihlásila se dle § 726 obč. z. a dle § 121 nesp. pat. k pozůstalosti, právní postavení dědičky. Uvádí-li § 726 obč. z., že v případě tam uvedeném, »p o v a ž u j í« se odkazovnici za dědice, vyslovuje tím jasně, že odkazovníkům přísluší práva a povinnosti dědiců. Kdyby zákonodárce byl chtěl činiti rozdíl mezi právy a povinnostmi těchto odkazovníků a mezi právy a povinnostmi dědiců v technickém slova smyslu, byl by zajisté znění zákona podle toho upravil.

Nemůže tudíž býti důvodné pochybnosti, že ustanovení § 1116 a obč. zák. platí též pro odkazovníky, jež dle § 726 obč. z. považovati jest za dědice; ostatně nelze nahlédnouti, proč by výhod § 1116 a obč. z. nemohli dovolávati se též legatáři, vždyť dle § 653 obč. z. mohou býti předmětem odkazu nejen věci, nýbrž i práva tudíž i práva ze smlouvy pachtovní neb nájemní.

Za toho stavu věci jest tedy žalovanou považovati za nájemkyni; jako taková je pak ovšem účastna ochrany, jež platné zákony nájemcům poskytují.

Rozhodnutí ze dne 29. července 1922 č. Rv I 807/22-1.

Schin.

Darování nebo smlouva ve prospěch třetího?

Žalobě o vyplacení 4000 Kč jako otcovského podílu, jehož vyplacení převzala žalovaná strana na místo otce žalující strany před postupem nemovitostí otcových, bylo ve všech třech stolicích vyhověno.

Důvody I. soudce: Podle výsledku průvodního řízení vzal soud za prokázáno, že otec žalující i žalované strany sezvav žalobce a žalovaného u nich přítomnosti prohlásil, že postoupí chalupu žalovanému, když tento vyplatí žalobci 4000 Kč. Žalovaný s tím souhlasil a prohlásil, že žalobci částku tu vyplatí, až se ožení, s čímž žalobce souhlasil. Z celého jednání jest zjevno, že otec před smrtí svou chtěl postoupiti svůj nemovitý majetek žalovanému, avšak současně též splniti povinnost jemu jako otci

příslušející, totiž žalobci (rovněž svému synu) poskytnouti dědičný podíl.

Žalovaný převzal výslovné splnění povinnosti této a stanovil i dobu splnění, s čímž žalobce souhlasil. Jedná se proto o záměnu v osobě zavázaného, tudíž o assignaci (§ 1400, 1401 obč. z.), při níž na místo otcovo plniti dědičný podíl vstoupil žalovaný. — Nelze tu mluvit o darování bez skutečného odevzdání a není třeba formy notářského aktu (§ 883 o. z.). Dotyčné ujednání stalo se několik dní před postupem nemovitostí, nebylo předmětem ujednání obsaženého ve snímku ze spisu notářského a neobsahuje zamlčení postupní ceny a není jednáním neplatným.

Důvody II. stolice: Nesprávné jest tvrzení odvolání, že ujednání stran mělo prohlášeno býti neplatným, poněvadž šlo o zamlčení poplatného jednání. V ustanovení § 84 zák. z 9. února 1850 č. 50 ř. z. ustanoveny jsou pouze trestní následky přestupků proti poplatkovým předpisům, avšak není tam vysloveno, že jednání samo by bylo neplatné. Nelze tedy ustanovení § 879 obč. z. na tento případ použítí a nemá zamlčení poplatného jednání na platnost právního jednání vlivu.

Notářského spisu nebylo třeba z důvodu toho, že prý šlo o darování bez skutečného odevzdání. Žalovaný přec nemohl zmenšiti své jmění (§ 938 obč. z.), kterého ještě neměl, aby z liberality rozmnožil jmění žalobcovo, nýbrž přejímal jmění proti splnění závazku, mezinimiž bylo, že měl žalobci zaplatiti 4000 Kč. O smlouvě darovací mezi žalobcem a žalovaným nemůže býti řeči a mohla by tato přijíti v úvahu pouze v poměru mezi postupujícím otcem a žalobcem. Úmluvu, o kterou jest opřen žalobní nárok, posouditi jest podle ustanovení § 881 obč. z. nového znění podle novely III § 106, neboť jeví se příkazem, který dal postupující otec žalovanému, který proti tomu, že převzal živnost, zavázal se žalobci vyplatiti zažalovaný peníz. Převzal tím na místě otcově splniti zákonný nárok žalobcův jednak na zaopatření a jednak vyplatiti mu, jak první soud zjistil, otcovský podíl.

Důvody nejv. soudu: Ze zjištění I. soudu, že částka 4000 Kč, poukázaná otcem k výplatě žalobci žalovaným, byla doplněním otcovského podílu žalobcova oproti ceně nemovitosti postoupené žalovanému, plyne jasně, že nešlo o žádné darování a též o žádné uspořádání majetkových poměrů mezi manžely (§ 1217 obč. z. jud. č. 166) a že tedy notářského spisu ku platnosti tohoto poukazu nebylo třeba. Ani ustanovení §§ 84 a 86 popl. zák. nemůže se žalovaný dovolávati právem a neplatnost sporného ujednání z něho dovozovati. I kdyby cena postupní v pozdější

listině postupní byla nesprávně nízko udána, aby stát byl zkrácen na poplatcích, tož § 86 popl. zák. prohlašuje za neplatnou pouze listinu z důvodů poplatkových, nikoli samo právní jednání jí stvrzené, jež dlužno posuzovati podle § 916 obč. z. V tom směru podle skutkového zjištění nelze pochybovati o tom, co strany v tomto případě měly na mysli a co zamýšlely.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 31. května 1922 čj. Rv-I 179-22-1.

Dr. Jan Baxa.

Návrh učiněný žalobcem, aby procesní soud pro případ, že by vyhověl pravoplatně vznesené námitce nepřislušnosti, postoupil žalobu soudu žalobcem uvedenému, jest procesuálně bezvýznamný.

K námitce věcné nepřislušnosti, žalovanou stranou vznesené, učinil žalobce návrh, »aby pro případ, že by bylo o námitce nepřislušnosti rozhodnuto příznivě a pravoplatně, spisy byly postoupeny zemskému soudu k příslušnému řízení.«

Procesní soud řečené námitce vyhověl a žalobu pro věcnou svou nepřislušnost odmítl, nevyslovil však zároveň v dotýčném usnesení, že spisy postupuje jmenovanému soudu, nýbrž prohlásil jen, že o tom rozhodne později.

Rekursní soud žalobcovu stížnost, domáhající se změny usnesení prvního soudu a zamítnutí námítky věcné jeho nepřislušnosti odmítl jako nepřipustnou, uložil však soudu první stolice, aby o návrhu žalující strany podle § 261 odst. 6 c. ř. s. rozhodl, a to z těchto důvodů:

Je-li podle § 261 odst. 6 c. ř. s. navrhováno, aby sporná věc — vyhověli soud vznesené námitce nepřislušnosti — byla přikázána soudu, žalující stranou jmenovanému, musí soud v usnesení, čímž námitce nepřislušnosti vyhověl, toto přikázání vysloviti, neboť zákon nařizuje, že postoupení spojití dlužno s usnesením o nepřislušnosti. Stížnost do tohoto usnesení jest pak vyloučena. Soud první stolice toho nedbal, ale poněvadž jde o samozřejmou nesprávnost, měla tato podle §§ 419 a 430 c. ř. s. již bezprostředně u něho býti napravena a když se tak nestalo, nařizuje mu opravu tuto soud rekursní. — Ježto podle § 261 odst. 6 c. ř. s. jest stížnost do usnesení v odpor vzatého na základě jeho a příslušného návrhu žalující strany vydaného nepřipustna, bylo ji podle § 528 c. ř. s. odmítnouti, když to již první soud nečinil.